Ufficio Stampa della Provincia autonoma di Trento
Piazza Dante 15, 38122 Trento
Tel. 0461 494614 - Fax 0461 494615
uff.stampa@provincia.tn.it

COMUNICATO n. 2773 del 03/10/2025

Van Trentin vonks u’ der prais Arge Alp: lait ont schualn haupspiler keing de pfèrlechkaitn van bòsser

[Mòcheno] De autonome Provinz va Trea’t ist vour en nai projekt as keart en de Òrbetgamoa’schòft va Arge Alp, as van genner 2026 bart schaung za learnen u’ de lait en de praich za hom keing de pfèrlechkaitn van bòsser. De doi naiòrbet, tschbunnen van Dipartiment Zivilschutz, balder ont vicher va de autonome Provinz va Trea’t, hòt schoa’ de vourderlab kriak van Regiar Komitat va de Òrbetgamoa’schòft van alpine region ont de bart kemmen u’ganommen bail der Zòmmtrèff van Stòtt Viarer va Arge Alp as bart se hòltn ka Trea’t as de viaraontzboa’sk van schanmikeal.
De vourtschbinn as voursteat en projekt kimmp van kennen de schutzòrbetn - zan paispil de zain, de grenz, de schutzschneala’ - meing nèt leschn de idrogeologeschn pfèrlechkaitn. De teknologi ont de infrastrukturn, sai’ nèt ganua ver za versichern de sicherkait benn as s tea’ va òll oa’s mu’ pfèrlech sai’ ont schlèchta nutzn gem. S kimmp asou bichte sai’ klor ont mòchen kennen de sòchen, asou za hèlven en de lait za bissn de pfèrlechkaitn ont asou tea’ de rèchtn dinger benn as noat ist. “Schutzn van idrogeologeschn pfèrlechkaitn ist moglech lait benns òll oa’s van ins nimmp toal en de voursicherkait - unterstraicht der iberschauer van projekt Stefano Fait, iberòllviarer van Dipartiment Zivilschutz, balder ont vicher va de autonome Provinz va Trea’t - Pet de doi òrbet bill ber aupaun a nais bissn, drinn nemmen de lait ont de innrichtn en an be as en de mitt leik de sicherkait ont s vourstea’ van a gònza gamoa’schòft”.

Der Trentin hòt schoa’ gamòcht de doi òrbet gèltsgott en europeische projekt LIFE FRANCA, as hòt naia strumentn va nochrichtn ont toalnemm gem, ont s hòt innganommen de amministratorn van plòtz, de familie ont de studentn. Runt bichte ist gaben de òrbet gamòcht pet de kinder va de zbaite schual va earste tritt, as pet bèrkn ont plinder ver za learnen - gor pet a rachl gamòcht ver dòs - hom gameicht learnen abia za tea’ rècht ont mòchen s bissn gor en de groasn.

Der nai projekt, u’gahenk en Strategische Programm Arge Alp asn tema “Vourregiar van natural pfèrlechkaitn ont van katastrofe”, bart gem de moglechkait za leing en sistem de doin dinger, verglaichern sa pet de sèlln va òndra alpine regionen ont vergreasern zòmmstrategi va nochrichtn. Trentin, Lombardia, Tirol, Saltzburg, Canton Ticino ont Sudtirol barn òrbetn zòmm, pet de hilf van Baiern, Grigioni ont Vorarlberg, ver za oa’ne leing se abia za klòffen ont de strumentn za prauchen, asou za paun kulturaln zòmm burzn as versterchert de gònze gamoa’schòft va de alpn.

Bail de zboa jor va de òrbetn barn kemmen organisiart momentn ver za zòmmklòffen zbischn techiker ont amministratorn, mòchen workshop ver de lait ont iniziativen direkt ver de bèlt va de schual, finz en rivtrèff as bart long schaun sèll as ist araus kemmen van òrbetn. Der gònze projekt, zuazolt van Arge Alp ver an total va 120.000 va euro, ist a bichtekait ver de òrbetn as toalmòchen va de òrbetgamoa’schòft, as leik en zentrum s bèrt van schutzn de umbèlt, s gabeng se en de bècksln van bètter ont learnen en de nain generazionen.

Arge Alp ist an òrbetgamoa’schòft gagrunt as de zbelva van schanmikeal 1972 ka Mösern en Tirol, pet en zil za stitzn de neat van alpineplatz as enteressiarn ungefèr secksaontzboa’sk milionen va lait. S sai’ toalnemmer va Arge Alp s Taitschlònt pet en Vraistòtt va Baiern, s Osteraich pet de Länder van Vorarlberg, van Tirol ont va Sòlzburg, s Baltschlònt pet de autonome Provinzn va Poazn ont va Trea’t ont de Region Lombardia, de Schbaiz pet de Kantonen van Grigioni, van San Gallen ont van Ticino.

Ibersetz gamòcht van Sprochtirl va de Tolgamoa'schòft Hoa Valzegu' ont Bersntol

(cdt)